

E L D A V A N T A L D E

Llegeixo que en la Conferència per al Desarmament celebrada l'any 1933, el representant d'Espanya, Salvador de Madariaga, va proposar la supressió de l'aviació militar com a únic recurs per a evitar els bombardeigs aeris. Hauria estat, realment, oli en un llum!

Aquell mateix any, els japonesos van ocupar la ciutat xinesa de Shan Hai Kuan després d'un bombardeig que causà més de 500 morts. La Societat de Nacions va amonestar el Japó per la seva conducta i els nipons, ofesos, van abandonar l'organisme internacional. Devien pensar que cadascú té el dret de matar de la manera que pot.

Es veu que aquells temps tenien una certa semblança amb els d'ara i no eren fanàtics de les convivències pacífiques. Entre altres guerres petites, gairebé no homologables, n'hi havia alguna que tenia més presència, com la que enfrontava Bolívia i Perú, amb complicacions batalladores per part del Paraguai i Xile. L'Amèrica dita llatina també bullia i l'aviació peruana (que per aquelles latituds i en aquella època devia ésser una mica de per riure) fou rebutjada triomfalment per l'artilleria de Colòmbia. Quan he escrit *de per riure* no volia fer broma, perquè els contendents es feien mal de debò. Hi havia morts autèntics, molts dels quals no podien ésser enterrats sencers.

Segui com sigui, Salvador de Madariaga hi tocava, com si tingués la premonició del que passaria en el país que representava tres anys després de la seva romàntica proposta, i com seria castigada Europa i una bona part del món tot just a començaments de la pròxima dècada. Estic convençut que ell no creia que fos acceptat el remei que proposava, però era

l'únic, i si hagués estat ben acollit i dut a la pràctica, potser hauria establert un precedent digne d'imitació i de continuació. Era, almenys, una digna actitud moral contra la hipocresia. Després de la supressió dels avions bèl·lics, s'hauria pogut parlar de prescindir dels canons, dels tancs, de les metralladores, de les granades, dels fusells, de les armes blanques o de qualsevol color, de totes les eines destructives sense les quals les guerres serien impossibles o reduïdes a jocs de bufetades. Els quals, certament, també caldria condemnar, perquè els cops donats a les galtes amb la mà plana o al revés també exposen a fer caure la cara de vergonya.

M'ha fet pensar en tot això l'actual comèdia de les bones intencions. No s'hi valdria a deixar-nos convèncer que la supressió dels míssils de curt abast ens evitarà de morir d'una mort poc senyora. I com si ens volguessin dir —per tranquil·litzar-nos— que les grans potències, en els cas d'enfadar-se molt, sempre tindran el recurs dels coets de llarg abast amb caps nuclears múltiples, que maten molt més que els altres i des de més lluny. Un avantatge que només una cega ingratitud ens privaria d'apreciar.

Però l'home deu tenir un fons de poca fe, perquè som molts els qui no sentim cap mena d'il·lusió per un final desintegrador. Potser sí (i això és una impressió meua, purament personal) que si em deixaven triar —que no m'ho permetrien pas— m'estimaria més una ràpida polvorització a base de megatones que no pas la lenta agonia que pot proporcionar una baioneta clavada al ventre. Però no m'engresca una cosa ni l'altra.

M'inclino més, en el terreny de les afinitats, per la posició de Salvador de Madariaga, però que es produïssin en cadena: desarmament total, desmobilització permanent i absoluta. Concedir més valor als raonaments que a les bravates. A vegades, em fa l'efecte que fins i tot caldria controlar atentament els ganivets de cuina de fulla massa llarga.

P E R E C A L D E R S